

Covid19 Salgın Döneminde Dişhekimlerinin Filyasyon Uygulamasında ve Hastanelerde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri ve Acil Talepler

01.12.2020

İçinde bulunduğumuz pandemi döneminde, özellikle kamuda çalışan dişhekimleri, yüksek enfeksiyon riski, fiziksel yorgunluk ve maddi kayıpların yanında, görev tanımında yer almayan, iş sağlığı ve güvenliğinden yoksun, meslek tanımına ve onuruna uymayan görevlendirmelerle karşı karşıya kalarak tükenmişlik sendromuna sürüklenmişlerdir.

Filyasyon uygulamasında görevlendirilen dişhekimlerinin bilinen ve kronikleşmiş sıkıntılarıyla birlikte ADSH ve ADSM'lerde kalan hekimler için de çalışma ortamları henüz pandemi koşullarına uygun olarak düzenlenmediğinden hem meslektaşlarımızın enfeksiyon riski artmakta, hem de halkın sağlığa ulaşma hakkı kapsamında dental tedaviler yapılamamaktadır.

Salgınla mücadele sürerken ve vaka sayıları hızla artarken, olağanüstü koşullarda olduğumuzun bilinciyle görevlerini yerine getiren meslektaşlarımızın mağduriyeti ivedilikle giderilmelidir.

İlk görevlendirme tarihinden bugüne kadar geçen 9 ay boyunca sorunların çözümünde tatmin edici bir ilerleme kaydedilmemiştir.

Uygulamada bölgesel farklılıklar olduğu bilinmekle beraber aynı bölgede bile temel konularda standardizasyon hala sağlanamamıştır.

Bu bağlamda;

Filyasyon uygulamasında

- Kaliteli kişisel koruyucu ekipman yedekli olmalı, böylece hem enfeksiyon riski azaltılmalı hem de meslektaşlarımızın kendilerini güvende hissetmeleri sağlanmalıdır.

Ancak 01.12.2020 tarihi itibarıyla filyasyon ekiplerinde görevli sağlık çalışanlarına verilen N95/FFP2 maskeler standartlara uygun değildir, yedekli değildir, birçok meslektaşımız kişisel koruyucu donanımını hala kendisi temin etmektedir.

Yaz aylarında kullanılan naylon tulumlarla Ankara'nın zorlu kış koşullarında çalışmak mümkün değildir. 112 acil servis ekiplerinin kullandıklarına benzer, soğuğa ve yağmura dayanıklı koruyucu ekipman ivedilikle temin edilmelidir.

Görev yaptığı kurumdan filyasyon ekibine alınan hekimler arasında rotasyon uygulaması yapılarak adil bir çalışma düzeni sağlanmalıdır.

Vaka sayılarının artmasıyla birlikte Eylül ayından itibaren uzmanlık öğrencileri de

filyasyon ekiplerinde tekrar görevlendirilmeye başlanmıştır. Görevlendirilen hekim sayısının ve görev sürelerinin kurumlar arasında farklılıklar göstermesi uzmanlık öğrencileri arasında huzursuzluk yaratmaktadır.

Güvenlik, ulaşım, servis, kreş ve yemek gibi insani gereksinimler karşılanmalıdır.

Geç saatlere uzayan mesai sırasında güvenlik sorunu devam etmektedir. Meslektaşlarımızın emniyeti için kolluk kuvvetinden destek alınabilir.

Ankara Büyükşehir Belediyesinden ekiplerin görev yerlerine ulaşmaları konusunda destek alınmıştır, ancak hem mobilizasyonun koordinasyonunda, hem adres bulmada hem de tahsis edilen araçların sürücüleri ile sağlık çalışanları arasında çeşitli sıkıntılar yaşanmaktadır.

Dış ilçelerde görevlendirilen meslektaşlarımız ulaşımı kendi imkanlarıyla sağlamaktadırlar. Hukuk büromuz tarafından konuya ilişkin hazırlanan hukuk görüşünde de belirtildiği üzere; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 177. maddesinde, devlet memurlarının bir görevin ifası için bir başka yerde görevlendirilmeleri halinde yol giderleri ve gündeliklerinin karşılanması gerektiği düzenlenmiştir. Ancak olağan dışı ulaşım giderlerinin karşılanmasına dair resmi başvurularına hala yanıt alamamışlardır.

Çocuklu ailelerde çocukların bakımının aksamaması için diğer kurumda çalışan eşe kolaylık sağlanmalıdır.

- Giyinme, dinlenme, hijyen sağlama alanları düzenlenmelidir. Kontaminasyon riskini azaltmak adına yemek ve insani ihtiyaçlar için bir araya gelinen alanlar, farklı ekiplerin çalışma saatleri çakışmayacak biçimde düzenlenmeli ya da daha fazla istasyon oluşturulmalıdır. Bunun için devlet kurumları, okullar ve belediye binaları kullanılabilir.
- Görevlendirme ve saat değişiklikleri mesajlaşma uygulamalarıyla aniden değil, resmi olarak bildirilmelidir.
- Temaslı adres ve iletişim bilgileri özenle organize edilerek zaman ve iş gücü kaybının önüne geçilmelidir. Bu konuda ilgili bölge filyasyon ekibinin görüşü alınmalıdır. Tekrar ziyaret gerektirmeyen, genel durumları iyi olan vakalar ile telefonla iletişime geçilmeli ve bu iş için yardımcı personelden destek alınmalı.
- Kullanılan mobil uygulama olan Fitas'ta talep edilen yazılım düzenlemeleri yapılmalıdır.
- Geçici telefon hattı ve şarj kiti tahsis edilmelidir.
- Temaslı semptomlu sağlık çalışanı için izolasyon süreci 14 güne çıkarılmalı, süre bitiminde kontrol testi yapılmalıdır.

- Gerektiğinde danışılan koordinatör uzman hekime telefonla ulaşmak zaman zaman zor olmaktadır. Ayrıca aynı bulgulara göre bildirilen farklı görüşler hastaların tepkisine neden olabilmektedir.
- İlçe Sağlık Müdürlükleri tarafından filyasyondaki hekimler üzerinde oluşturulan, mobbinge varan takip baskısı ortadan kaldırılmalıdır.
- Filyasyon ekipleri, koordinatör hekimler, İlçe Sağlık Müdürlükleri ve Bakanlık yetkilileriyle haftalık periyodik toplantılar yapılmalıdır.
- Bilindiği gibi son zamanlarda filyasyon ekiplerine yönelik tepkiler ve saldırılar artmıştır, sağlık emekçileri salgınla mücadele ederken de neredeyse her gün şiddete maruz kalmaktadır. Kamuoyuna sadadaki uygulama hakkında anlaşılır şekilde bilgi verilmeli, aylardır zor şartlarda bu görevi yürütenlerin dişhekimleri olduğu anlatılmalı ve mesleki itibarımızı sarsacak söylemlerden kaçınılmalıdır.
- Ek ödemelerle ilgili belirsizlik sürmektedir, hala net bir açıklama yapılmamıştır.

ADSH ve ADSM'lerde

- Fiziki koşulları pandemi koşullarına ve her türlü enfeksiyon riskine uygun hale getirilmelidir.
- Klinikler, yeterli havalandırma sistemine sahip, bir odada bir hekimin çalışacağı, yeterli izolasyon ve dezenfeksiyonun sağlanacağı şekilde düzenlenmelidir. Böylece hem sağlık çalışanı hem de sağlık hizmeti alan vatandaş korunacaktır.
- Dental işlemler çok büyük oranda girişimsel olduğu ve aerosol oluşturduğu için pandemi döneminde de, sonrasında da sağlık hizmetinin kalitesi ve enfeksiyon kontrolü için "4 el sistemi, tek hekimli geniş ve sabit oda, eğitimli yardımcı personel ile çalışma" koşulu sağlanmalıdır.
- Mart ayından bugüne kadar gereken düzenlemeler yapılmamıştır. Sağlık Bakanlığına bağlı Ağız Diş Sağlığı Hastanelerinde ve Merkezlerde pandemi koşullarına uygun teknik ve fiziki düzenlemeler bir an önce yapılmalı, bu konuyla ilgili plan-program ve çalışma takvimi paylaşılmalıdır.
- Acil tedaviler için hastane ve merkezlerde kalıp aktif çalışan hekim sayıları dikkate alınarak 24 saat veya gece 00.00'a kadar nöbet şeklindeki uygulamalar pandemi döneminin ekstra koşulları göz önünde bulundurularak dönem sonuna kadar kaldırılmalıdır.

Acil Taleplerimiz:

- Covid-19 tanısı meslek hastalığı sayılmalı.
- Sağlık çalışanlarına haftalık rutin PCR tarama testi uygulanmalı.
- PCR pozitif olan sağlık çalışanlarının başta ailesi olmak üzere, temas ettikleri herkese rutin bir hizmet olarak test yapılmalı.
- Tüm sağlık çalışanlarına grip aşısı ve risk gruplarına pnömokok aşısı ücretsiz yapılmalı.
- Görevlendirmeler meslek tanımına uygun olarak yapılmalı, etik ve hukuki sorunlar oluşturulmamalıdır.
- Çalışma koşulları, mesai süreleri yöneticilerin insafına ve inisiyatifine bırakılmamalı, bu konudaki belirsizlikler ortadan kaldırılıp standardizasyon sağlanmalıdır.
- Uzun çalışma saatleri sağlık çalışanları için bir risk oluşturduğundan Covid-19 hastalarıyla ilgili birimlerde görevli sağlık çalışanlarının çalışma süresi günlük 6 saati geçmemelidir.
- Kış koşulları göz önünde bulundurularak mesai bitimi erkene çekilmelidir.
- Filyasyon uygulamasında görevli personel sayısı ve mesai düzeni tekrar gözden geçirilmeli, ekiplerin büyük çoğunluğunu oluşturan dişhekimlerinin meslek tanımları içinde çalışmalarını sağlanmalıdır.
- Yıllık izinler kullanılmalı ve güvenceye alınmalıdır.
- Yaşanan pek çok sorunun kaynağı olduğu bir kez daha görülen performans sistemi kaldırılmalı, hem klinikte çalışan hem de filyasyonda görev yapan dişhekimleri aynı oranlarda, adaletli, emekliliğe yansıyan ödeme, insanca yaşam için yeterli sabit tek maaş alınmalıdır.
- Sadece Covid19 değil, tüm enfeksiyon hastalıkları ve psikososyal şartlarla ilgili olarak geriye dönük yıpranma payı işletilmelidir.
- Personel ihtiyacını gidermek için acilen yeni atama yapılmalıdır.
- Meslek örgütleri sürece dahil edilmeli, yapılacak düzenlemeler ve görevlendirmelerde görüşleri alınmalı, karar mekanizmalarında söz sahibi olmalıdır.

- Salgın yönetimi illere göre farklılıklar gösterdiği için Odalarımız, İl Pandemi Kurullarında muhakkak temsil edilmelidir.
- Sağlık Bakanlığı yetkilileriyle düzenli, süratli ve etkin iletişim sağlanmalıdır.

Ankara Dişhekimleri Odası